

ger, der altsaa handle med alle, skulle ganske vist, saaledes, som jeg ogsaa hørte det af den højtærede Ministers Oplæsning af den gældende Lov, løse Næringsbevis, og derimod har jeg, der har været med til at oprette en Forbrugsforening, og i mange Aar været en af Lederne for en saadan, intet at indvende. Jeg har ikke det mindste imod, at disse Forbrugsforeninger blive satte i Stat til Kommunen. Jeg tror, at det er naturligt, og at de meget godt kunne bære denne Udgift. Det forekommer mig, at det ikke at forlange en Afgift af dem til Kommunen vilde være det eneste, som man med Føje fra de handlendes Side kunde indvende over for Forbrugsforeningerne. Smidlertid er der fremhævet, at der i disse Forbrugsforeninger sker mange Misbrug, og det kan jo gerne være, at der sker adskillige Misbrug. Men for den Misbrugs Skyld, der foregaar, maa man ikke hindre Brugen. Og der kan jo ikke være Tvivl om, at der ogsaa inden for al anden Næring sker adskillig Misbrug, ja, jeg skulde være meget tilbøjelig til at antage, at Misbrugen, tagen procentvis, er betydelig mindre i Forbrugsforeningerne end i de Virksomheder, der staa som Konkurrenter til dem. Forbrugsforeningerne have jo en Ordning, der i høj Grad hindrer Misbrug, blandt andet det stærke Tilsyn, der sker fra deres egne Medlemmers Side. Jeg har gjort ganske den samme Erfaring med Hensyn til disse Forbrugsforeningers Nytte som den ærede sidste Taler, og jeg skal nævne nogle Tal, der i det væsentlige falde sammen med hans. Mine Oplysninger ere hentede fra en enkelt Forening, bestaaende af et Par Hundrede Medlemmer, hvorpå der ikke, saa vidt mig bekendt, er en eneste rig, maaske vanfærlig endog nogle velstaaende, i alt Fald tør jeg dristig paastaa, at mindst de 150 ere Smaataarsfolk. Nu købe de, saaledes som det ærede Medlem udviklede det, deres Varer i Forbrugsforeningen til samme Pris som den, hvorfor de kunne købe Varerne i den nærmeste By, men det kan ikke bestrides af nogen, der kender noget til Forholdene, at de have større Sikkerhed for at faa gode Varer her, end de have det hos Købmændene. Smidlertid kunne vi jo gaa ud fra, at Varerne ere af samme Godhed, og at der for dem betales den samme Pris, men saa kunne de hente dem lige uden for deres egen Dør, og naar Halvaaret er omme, have de ved denne Forening faaet til Uddeling omtrent 1000 Kr. Nu er det sikkert nok, at de Penge komme dem til gode som, kan man godt sige, en Foræring. De kunde handle, hvor som helst de vilde, de fik ikke disse Penge, og i mange Tilfælde vilde de endog være komne til at give mere for de

samme Varer, hvis Forbrugsforeningen ikke havde været der, fordi de handlende da ganske naturlig vilde have rejst Prisen for adskillige af Varerne, saa at naar der her i Forslaget bestemmes, at Forbrugsforeningerne ikke alene skulle føre Regnskabsbøger, men aflægge Regnskab og lade det aftrykke i et Blad efter Politimesterens Afgørelse, saa forekommer det mig at være et noget underligt Forlangende. Forbrugsforeningerne ere nemlig saaledes stillede, at de over for deres egne Medlemmer ere pligtige til at aflægge Regnskab saa vel halvaarlig som helaarlig. Disse Regnskaber blive efterseet af valgte Tillidsmænd, de gennemgaaes omhyggelig og lægges frem paa Bordet, og man gaar jo i det hele saa fuldstændig aabenlyst til Værks, at endog Fakturaen over enhver Vare, der kommer, er til Efterhyn. Ethvert Medlem har sin Kontrabog eller Sparebog, den, som vi hos os kalde Medlemsbog, og den ligger jo aaben for enhver, saa at Medlemmerne til en hvilken som helst Tid kunne efterse Forholdet, og der bliver jo gjort Rede for hele Tilstanden paa et offentligt Møde. Og ikke alene det, men i den Forening, som jeg særlig er kendt med, har der ikke nogen Sinde været fremmede, der have snisset at se Bøgerne, uden at de have faaet Udgang dertil og det med Glæde. Der kan maaske undertiden have været saadanne Grunde, at man ikke ønskede at lægge dem op, men som almindelig Regel har det ikke været Tilfældet; og man har gjort det, selv om det har været handlende, altsaa til en vis Grad en Konkurrent. Naar der har været Tvivl om, at det og det passede, saa have vi sagt: „Vær saa artig, kom og se vore Bøger“. Naar man stiller sig saaledes over for den Slags Foreninger, at man forlanger, at de ikke maa sælge berusende Drikke, at de ikke maa give Kredit — det gøre de for Resten ikke; jeg ved ikke, hvorfor de ville have denne Bestemmelse sat ind som en særlig Regel for disse Foreninger — saa vil jeg sige, at det er egentlig en noget paafaldende Maade, hvorpaa man stiller sig her, hvor der i Virkeligheden er en ikke ringe Sikkerhed for, at de handle redelig og hæderlig; det er paafaldende, at man ønsker at have Garantier over for disse, medens man ikke søger lignende Garantier over for andre handlende. Der er Brøsten i den Henseende mange Gange større. Jeg vil sige, at jeg holder ikke af at give Baand til nogen af Siderne, men skal der være Baand, saa lad der være Baand ogsaa for de handlende; saa kan man lykkeligvis gøre de handlende med dem, saa lad ogsaa dem blive fri for at sælge Brændevin, saa lad